

ARGUS

de stem van sprakeloze wilde dieren

Inhoud

3	Harm Niesen. De koppen moeten eraf. Als het aan dit Kabinet ligt, wordt de bescherming van onze in het wild levende dieren een farce.
5	Cassandra. Overlast. Column.
6	Jan Bouterse. De toekomst van de natuurbescherming. Bespreking van de theorieën van Frans Vera naar aanleiding van diens lezing "Is natuur een constructie?"
10	Betty de Jong. Werkgroep Stop de Plezierjacht. Bericht over de activiteiten van de werkgroep in de afgelopen jaren.
12	Kidspagina
14	Pauline de Jong. Wetsvoorstel biedt natuur minimale bescherming. Hoe in het nieuwe Wetsvoorstel Natuur de natuurbescherming volledig ondergeschikt is aan economisch gewin.
20	Betty de Jong. De buit van de vos. Vaste rubriek over actueel dierenleed in de media.
24	Het Geldersch Jachtschap. Jachthutten.nl

Foto voorpagina:
Volgens de jagers wordt het hoog tijd om de ooievaar aan te pakken: "Deze vogels net 'stofzuigers', die ons hele jachtveld leeg eten". Zie ook De Buit van de Vos.
Foto: Rein Hofman.

Colofon

ISSN 0166-5073

Argus is het tijdschrift van De Faunabescherming.

Argus wordt toegestuurd aan donateurs die ten minste € 16,- per jaar betalen via postbanknummer 116072 te Renkum.

Sympathisanten betalen € 5,- per jaar en ontvangen jaarlijks de Fauna-nieuwsbrief.

Indien u Stichting De Faunabescherming testamentair wenst te gedenken, wordt u verzocht contact op te nemen met de penningmeester.

Donateursadministratie

Postbus 150, 6870 AD Renkum, Postbanknummer 116072.

Voor adreswijzigingen en vragen over de jaarlijkse donatie kunt u ons mailen: donateurs.adm@faunabescherming.nl

Bij betaling vanuit het buitenland dient men de volgende codes te gebruiken:

IBAN: NL84INGB0000116072 en BIC: INGBNL2A.

Secretariaat

Mw. A.P. de Jong, Amsteldijk Noord 135,

1183 TJ Amstelveen,

Telefoon (020) 641 07 98, Telefax (020) 647 37 00,

E-mail: info@faunabescherming.nl

Penningmeester

Mw. I. v.d. Abeele, Korenbloemstraat 30,

6871 WE Renkum,

Telefoon (0317) 318487

Bestuur

I. v.d. Abeele, H. Aslander, G.A. Ellenbroek, A.P. de Jong, B. de Jong, H.H. Niesen, S.H.D. Voss.

Medewerkers

Gerard Ellenbroek, Betty de Jong,

Pauline de Jong, Harm Niesen, Inge Sloos.

Redactieadres

Gerard Ellenbroek, Ratelaar 47, 7322 GM Apeldoorn,

Telefoon (055) 360 360 6,

E-mail: redactie.argus@faunabescherming.nl

Website

www.faunabescherming.nl

Lay-out en druk

Van Berkum Graphic Solutions, Zwaag

Knipselkrant

Zes keer per jaar verschijnt de FaunaKnipselkrant, een bloemlezing van de in de Nederlandse pers verschenen artikelen over jacht en faunabeleid. U kunt zich abonneren door overmaking van € 8,- per jaar op postbanknummer 116072 ten name van donateursadministratie Stichting De Faunabescherming te Renkum, onder vermelding van 'knipselkrant'. Voor de krant bestemde knipsels kunnen worden gestuurd naar: Fauna-Knipselarchief, Schelfhoutplantsoen 10, 1701 NG Heerhugowaard.

Doelstelling

Stichting De Faunabescherming is een niet-gesubsidieerde, landelijke vrijwilligersorganisatie. Haar doel is een ethisch en wetenschappelijk verantwoord faunabeleid.

Stichting De Faunabescherming tracht haar doel te bereiken door het bepleiten van verbetering in de wetgeving, het propageren van onderzoek en het bekendmaken van onderzoeksresultaten aan beleidsinstanties en publiek.

De koppen moeten eraf

HARM NIESEN

Er staat wat te gebeuren. In de niet zo verre toekomst zal de Flora- en faunawet vervangen worden door een nieuwe: de Natuurwet. We schreven daar al eerder over. Maar pas nu wordt echt duidelijk, wat dat zal gaan inhouden. Natuurlijk, argwaan was er vanaf het begin. Al een jaar of tien blinken onze regeringen niet uit door opvallende dier- en natuurvriendelijkheid en de huidige leiders spannen wat dat betreft ongetwijfeld de kroon. Er wordt ons nogal eens verweten dat wij bijna uitsluitend slecht nieuws brengen en er zijn donateurs die ons daarom niet langer wensen te steunen. In de eerste plaats: zou dat geen reden zijn om ons juist te blijven steunen. De bedreigingen zijn echt en veel te weinig natuurbeschermingsorganisaties maken zich daarover echt en in het openbaar kwaad. Of laten op zijn minst een gefundeerd tegengeluid horen. En in de tweede plaats: wat is het alternatief? Moeten wij ons als makke schapen naar de slachtbank laten voeren door lieden als de minister en de staatssecretaris van EL & I? EL&I hoor ik u in verwondering opmerken. We bedoelen uiteraard het voormalige ministerie van Landbouw, dat in het verleden al het ministerie van cultuur en natuurbescherming heeft opgeslokt en dat nu is opgegaan in het ministerie van Economische Zaken. Natuurbescherming in de handen van mensen als Verhagen en Bleker onder de hoede van Economische zaken. Blijf dan maar eens optimistisch als onder hun leiding de deregulering van de natuurbescherming onderhanden wordt genomen. Bij de eerste berichten over de ophanden zijnde veranderingen hebben we gesproken met de ambtenaren die de nieuwe wet aan het voorbereiden zijn. Daar kwam nog weinig uit. De afgelopen maanden brachten meer duidelijkheid. Tijdens een aantal bijeenkomsten konden alle organisaties die zich betrokken voelen bij de natuur of er iets mee willen, hun wensen kenbaar maken. Dat is erg prettig voor de makers van de nieuwe wet. De standpunten van de deelnemers aan deze sessies lopen zover uiteen, dat ze in feite hun eigen gang kunnen gaan. En dat komt kort gezegd neer op: de koppen eraf en alle verantwoordelijkheid naar de provincies. Dat laatste zal wel duidelijk zijn. Niet het ministerie maar de arme provincies, die niet beschikken over geld noch over de benodigde expertise, worden opgescheept, nog meer dan nu al het geval is, met het beleid ten aanzien van de in het wild levende fauna. Daar hebben we op bescheidener schaal al een paar jaar ervaring mee. Op provinciaal

Grauwe ganzen. Foto: Hans Stel.

niveau telt slechts wat boeren vinden. En dat zal alleen maar erger worden. De koppen moeten eraf. Daarmee wordt bedoeld dat Nederland niet langer meer bescherming moet bieden aan in het wild levende dieren, dan door internationale verdragen en Europese regels wordt geëist. Kortom, bescherming van in het wild levende dieren is eigenlijk onzin, maar aan die internationale regels en verdragen kunnen wij ons helaas niet onttrekken. Niet langer hoeft een beschaafd land respect op te brengen

voor ieder levend individu. Iemand die er zijn hobby van wenst te maken bruine kikkers dood te trappen, kan zijn gang gaan. Ze zijn op Europees niveau niet beschermd en daarom ook niet in Nederland. In plaats van koploper op het gebied van natuurbescherming staan we over 3 jaar op hetzelfde niveau als Malta en Cyprus. Alles mag tenzij iemand kan aantonen dat de gunstige staat van instandhouding van een soort in gevaar komt. Met andere woorden: de bewijslast ligt niet bij de moordenaar, maar bij

het slachtoffer. Niemand weet wat de juridisch onwerkbare term gunstige staat van instandhouding precies inhoudt en hoe die wordt vastgesteld. De bescherming van in het wild levende diersoorten wordt een farce, uitgekleeft tot op het bot. Dat krijg je als je een nieuwe wet laat maken door een paar juridische ambtenaren die daar geen enkel benul van hebben. Schrijf daar maar eens een vrolijk stukje over.

Overlast

CASSANDRA

In een klein en vol land is het onvermijdelijk dat mensen wel eens overlast ervaren. De overheid is er dan om zo mogelijk de burgers te beschermen. Erg uit de verf komt dat meestal niet. Komt er iedere twee minuten een vliegtuig laag over? Dan passen we de geluidsnormen aan. Is die nieuwe megastal bij u in de buurt een bron van stank? Had u maar in de stad moeten gaan wonen. Wilt u graag dat die nieuwe snelweg er niet komt? Dan worden uw inspraakmogelijkheden beperkt. Hebt u last van auto's die met 70 km door uw woonwijk scheuren? Helaas, we hebben niet genoeg politie om daar wat aan te doen. Vindt u 24 treinen per uur langs uw achtertuin wat veel van het goede en wilt u graag een tunnel? Ja, kom, denkt u nu echt dat we daar geld voor hebben? Enzovoorts.

Heel anders wordt de situatie wanneer iemand overlast meldt die door wilde dieren wordt veroorzaakt. Ja, alleen wilde, want aan bijvoorbeeld hondenpoep wordt niets gedaan. Maar als een gans wat van uw gras eet of een damhert aan uw soringen knabbelt of een wild zwijn uw grasveldje omwoelt, dan staat de overheid pal! Gedeputeerden schuiven democratisch genomen beslissingen opzij, burgemeesters roepen dat wilde zwijnen in een bos thuishoren, en staatssecretarissen besluiten daadkrachtig dat de gaskamers maar weer in gebruik moeten worden genomen.

De reden van dit verschil in benadering is eenvoudig. De gedeputeerden, burgemeesters en staatssecretarissen hebben allemaal vriendjes die de jacht als hobby beoefenen. Of ze jagen zelf. Jagers vinden het geweldig om dieren dood te schieten, dus ze doen het helemaal voor niets. Bovendien zijn de gedeputeerden, burgemeesters en staatssecretarissen dol op hertenbiefstuk, zwijnenkoteletten en ganzenpaté. Als ze geluk hebben kunnen ze nog meeprofiteren van de jachtbuit. Zoiets heet een win-win situatie.

Dus zien we dat gedeputeerden, burgemeesters en staatssecretarissen grote krokodillentranen huilen als ze worden

geconfronteerd met het lijden van Zandvoorters, Epenaren of boeren. Ze gaan wat aan die vreselijke wilde dieren doen! Het is de gemakkelijkste en goedkoopste manier om als politicus populair te worden. Want helaas kunnen de meeste mensen niets verdragen van de natuur, zelfs al wonen ze midden in een natuurgebied. Voor je het weet vliegen de termen "onhoudbare situatie", "explosieve groei", en "enorme schade" je om de oren. Ook als daar geen enkele cijfermatige onderbouwing voor is. En in hun kortzichtigheid gaan de bestuurders voorbij aan de economische waarde die niet bejaagde en dus niet schuwe dieren voor een regio hebben.

We gaan er van uit dat de mensen die dit lezen iets genuanceer-

der denken dan de gemiddelde aanhanger van de ik-filosofie. Misschien kunt u helpen om deze hysterische hetze tegen onze wilde dieren te bestrijden. Praat eens met uw buurman over een gezamenlijk hekje om de tuinen. Vraag u eens af waarom hardrijders niet worden aangepakt, maar dieren die worden doodgereden wél. Geniet van het wonderlijke schouwspel van kleine varkentjes die door uw straat huppelen. Om met de minister van Volksgezondheid te spreken: dit soort problemen moeten we in onze buurt uitvogelen en niet op het bordje van de overheid leggen. Want de gedeputeerden, burgemeesters en staatssecretarissen hebben altijd maar één antwoord: pief-paf-poef.

Om u voorbeelden te geven van de mogelijkheden om daadwerkelijk iets te doen tegen het standaard antwoord van de overheid, verwijzen we u graag naar onze website, <http://faunabescherming.nl>.

Kijk vooral even op de volgende links:

de Damherten actie 2011:

<http://wp.me/P1eijS-yt>

Niet wennen aan massaal afschot zwijnen:

<http://wp.me/p1eijS-w8>

Alternatief advies ganzen:

<http://wp.me/p1eijS-ze>

De omgang met succesvolle diersoorten:

<http://wp.me/P1eijS-AY>

Door op de site te zoeken naar trefwoorden als "gans", "zwijn" of "damhert" is nog veel meer informatie te vinden over hoe er wordt omgegaan met problemen met in het wild dieren en vooral hoe daarop gereageerd zou kunnen en moeten worden.

De website van De Faunabescherming: www.faunabescherming.nl

De toekomst van de natuurbescherming

JAN BOUTERSE

In Argus nr. 1 van 2011 was het artikel 'Het beheer van de Oostvaardersplassen' te lezen. In dat artikel analyseerde de schrijver de recente politieke discussie inzake de Oostvaardersplassen.

In deze Argus gaat de schrijver verder in op een in 2010 gehouden lezing 'Is natuur een constructie?' van Frans Vera, de bioloog die met zijn theorieën als de geestelijke vader van het beheer van dit natuurgebied kan worden gezien.

Het oerbos

In de natuurbescherming wordt, zo stelt Frans Vera, nog teveel het kleinschalige cultuurlandschap aan het einde van de 19e eeuw als ijkpunt gehanteerd. Natuurbeheer wordt daardoor meestal het voortzetten van oude, agrarische technieken. De moderne landbouw heeft echter zo'n enorme impact

op de omgeving, dat flora en fauna in het huidige cultuurlandschap steeds verder achteruitgaan. Wij moeten nadenken over nieuwe vormen van natuurbeheer. En daarmee staat Vera niet alleen. De vraag is echter wat het 'streefbeeld' moet zijn. Welk type beheer van flora en fauna biedt de beste toekomstmogelijkheden?

In dit kader is de vraag interessant hoe het landschap eruit zou zien zonder langdurige menselijke beïnvloeding. In het verleden is steeds gesteld dat het dichte oerbos het eindpunt van de vegetatiesuccessie was. Vera stelt echter dat dit een door wetenschappers bedachte constructie is die een 'emotioneel obstakel' vormt in de discussies over de natuur. Het paradoxale daarbij is dat het dicht beboste landschap als eenotiger wordt ervaren en minder soortenrijk is dan het kleinschalige cultuurlandschap van weleer. Daaruit kun je concluderen dat de mens de oorzaak is van de toename van de biodiversiteit van ons landschap. Maar zo gedacht komen natuurlijkheid en biodiversiteit tegenover elkaar te staan: het één (de biodiversiteit) zou niet door het ander (natuurlijkheid) kunnen worden behouden. Dat is een bizarre gedachte, aldus Frans Vera.

Bosweide

Als opening in deze onvruchtbare discussie introduceert Vera het idee van de bosweide, een parkachtig landschapstype met een afwisseling aan opgaande bomen, struwelen met stekelige struiken en grazige vegetaties. Hij stelt dat de bosweiden tot in de 19e eeuw overal in Europa als natuurlijke vegetatie voorkwamen. Dat waren 'landschappelijk zeer aantrekkelijke gebieden', zoals nu nog het Junner Koeland

Vos en edelherten in de Oostvaardersplassen. Foto: Harm Niesen.

Edelherten, ganzen en op de voorgrond een vos in de Oostvaardersplassen. Foto: Harm Niesen.

bij Ommen, het New Forest in Engeland en het Borkener Paradies in Duitsland, even over de grens bij Coevorden. Boeren weidden er hun vee op het gras van de bosweiden en varkens konden er eikels vinden. Bosweiden zijn echter in de 20e eeuw grotendeels verdwenen, enerzijds vanwege overbeweiding (grazend vee belemmert de opslag van jonge bomen), anderzijds omdat deze gebieden werden omgevormd tot productiebossen. Daarin was geen plaats meer voor grazend vee. De wilde hoefdieren mochten er alleen in lage dichtheden rondlopen. Deze omgevormde bosweiden worden nu 'oerwouden' genoemd (bijv. het bos Bialowieza in Polen). Maar Frans Vera is van mening dat door deze ontwikkeling van bosweide naar een veel dichter bostype een enorm verlies aan planten- en diersoorten is opgetreden. Hij noemt als voorbeeld het nationale park Dalby Söderskog in Denemarken, waar na het instellen van het park en stopzetten van de begrazing binnen veertig jaar de aantallen soorten kruiden en grassen zijn gehalveerd.

Grazers

In Nederland waren in het verre verleden grote hoefdieren als wisent, oerrund, eland en wild paard te vinden die door hun

graasgedrag zorgden voor het ontstaan van bosweiden. In deze weiden kwam een groot aantal andere dieren voor en ook een rijke variatie aan planten, die zich konden handhaven in de beschutting van stekelige struiken als de sleedoorn. Ook in de Oostvaardersplassen (OVP) zijn het de dieren die het landschap open houden. Eerst hebben grauwe ganzen ervoor gezorgd dat het open water niet volledig dichtgroeide met rietvelden. Later zorgden ze ervoor dat deze velden kortbegrasd werden en ook in de zomer geschikt bleven voor de wilde ganzen die hier gingen broeden. Later werden ook edelherten uitgezet, die houtige gewassen als vlier kort moesten houden. Frans Vera zegt dat er veel winst is te behalen voor de natuur als natuurlijke processen de ruimte krijgen, zoals dat nu in de OVP gebeurt. De sleutelsoorten creëren er gratis en voor niets de bestaansvoorwaarden voor allerlei andere soorten planten en dieren. In het moderne cultuurlandschap is er echter alleen maar sprake van aanhoudende verliezen, zoals de achteruitgang van bijvoorbeeld de grutto aantoot.

Tot zover in vogelvlucht de thematiek in de lezing van Frans Vera. Zijn doel was om de toehoorders op de hoogte te brengen

van de achterliggende filosofie van wat hij als natuur ziet, hoe hij de relatie tussen de mens en de natuur en natuurbescherming ziet en waar hij bij het beheer van de OVP naar streeft. Maar kloppen de theorieën van Frans Vera wel? Zijn zijn uitgangspunten wel correct? En wat zeggen andere onderzoekers over de ontwikkelingen in de OVP?

Gericht natuurbeheer of ad-hocbeleid?

De ideeën van Frans Vera hebben zich mede ontwikkeld naar aanleiding van zijn ervaringen met het Oostvaardersplassengebied. In het kort: grote, wilde planteneters zijn een sturende factor in de ontwikkeling van een parkachtig landschap. Maar de grote grazers waren daar niet vanaf het begin aanwezig. De grauwe ganzen hebben als eerste opvallende soort de OVP ontdekt. Het beheer heeft zich toen vooral op deze vogels gericht. De introductie van de grote hoefdieren volgde later en past in een reeks van aanpassingen in het beheer. Zo is er in de beginperiode met de waterstanden geëxperimenteerd. Frans Vera zegt daarover: "Door kunstmatig een deel van het moeras droog te leggen, werd de theorie getoetst dat in een periode van natuurlijke droogte, waarbij het moeras gedeeltelijk droogvalt,

Opengetrapte oevers met Heckrunderen langs één van de watergangen in de Oostvaardersplassen. Foto: Archief De Faunabescherming

de moerasbegroeiing zich van de vraat herstelt.” In januari 1996 droeg het toenmalige ministerie van Verkeer en Waterstaat de OVP over aan Staatsbosbeheer. Deze organisatie koos voor het zoveel mogelijk laten ontstaan en toestaan van natuurlijke processen. Zo werd het waterpeilbeheer losgelaten en prompt viel een stuk moeras droog, zodat de lepelaars tijdelijk verdwenen naar de (vosvrije) Waddeneilanden. De grote grazers werden meer en meer gezien als onderdeel van het systeem in plaats van als maaimachines om het gras voor de ganzen kort te houden. Het begrip draagkracht onderging een inhoudelijke evolutie, van ‘het maximaal aantal dieren dat blijvend van een terrein gebruik kan maken zonder de vegetatie blijvend negatief te beïnvloeden’ tot ‘het niveau waarop zich zonder menselijk ingrijpen een evenwicht instelt tussen aantallen dieren en de vegetatie’. Frans Vera stelde tijdens zijn lezing dat het nu gehanteerde graasregime succes heeft gehad. Naast de tienduizenden ruiende

grauwe ganzen zoeken in de zomer zo’n twaalfhonderd broedparen met hun pullen de graslanden op.

Effecten op andere soorten

Maar is het graasregime ook succesvol geweest voor andere dieren? In een rapport van Rob Bijlsma (*Broedvogels van de Oostvaarderplassen in 1997, 2002 en 2007*) is te lezen dat door de intensieve begrazing en het minder gevarieerd worden van het gebied door het verdwijnen van ruigtes en bomen, het aantal soorten broedvogels in de OVP in de onderzoeksperiode met 30% is afgenomen. Hoe moeten we dit zien met de recente aanwijzing van de OVP als Natura 2000-gebied met als doel de instandhouding van geschikt leefgebied voor wintergasten en broedvogels van internationaal belang? De instandhouding is gebaseerd op een ecosysteem met grote grazers en minimale interventie. Maar momenteel vertonen 17 van de 33 Natura 2000-vogelsoorten in de OVP een neergang en nemen slechts twee

soorten significant in aantal toe. De twee vogelsoorten die een toename vertonen zijn de Kievit en de goudplevier, die het elders in Nederland niet goed doen. De afname van soorten in de OVP vindt vooral plaats in de waterrijke moerasdelen en betreft dan ook vooral moerasvogels. Dat is te wijten aan het gebrek aan hydrologische variatie. De vraag is of het bij de afname van sommige vogels gaat om minder zeldzame soorten en of de afname te wijten is aan het beheer van het gebied en niet aan factoren die ook elders in Nederland spelen. Naast de vogels zijn volgens het rapport van Rob Bijlsma ook kleinere grazende zoogdieren als ree, haas, konijn en veldmuis vanwege de competitie met de grote hoefdieren sterk in aantal afgenomen. De verminderde muisenstand heeft gevolgen gehad voor enkele roofvogelsoorten, die mede daardoor achteruit zijn gegaan.

Bosweide, edelherten en vlier

Frans Vera probeert in zijn verhaal te bewijzen dat de bosweide de meest voor de

hand liggende situatie is van ongerepte natuur. Hij stelt dat het dichte (oer)woud in Europa nooit heeft bestaan en dat grote grazers er steeds voor hebben gezorgd dat er sprake was van veel opener, op bosweide lijkende begroeiingen. Heeft Frans Vera gelijk? Vera is een deskundige op het gebied van de bosweide (zie zijn dissertatie ‘Metaforen voor de Wildernis’ uit 1997). Dat wil echter niet zeggen dat andere wetenschappers zijn theorieën met open armen hebben ontvangen. Om één punt te noemen: konden of kunnen dichte bostypes in Europa werkelijk alleen maar bestaan, omdat grote grazers daar (sterk) worden bejaagd? En ook: is de natuurlijke bosweide - als tegenhanger van het ‘geconstrueerde oerbos’ - door Frans Vera niet te veel geïdealiseerd? Bij de voorbeelden van de bosweide in het buitenland die hij noemt, is meestal sprake van een meer of minder gecontroleerde vorm van begrazing. Zo lopen er in het Borkener Paradijs in de winter geen koeien en paarden rond.

Een ander punt is of je het ideaal van een bosweide kunt ‘overplanten’ op het gebied van de Oostvaardersplassen. In een bosweide bestaat in het ideale geval een dynamisch evenwicht tussen opgaande bomen, struwelen met stekelige struiken en daartussen grazige delen, waarbij verschillende soorten hoefdieren het evenwicht in stand houden. Grazige delen kunnen door uitlopers van sleedoorn en andere prikkelige struiken dichtgroeien, terwijl elders nieuwe open plekken ontstaan waar de grote grazers (en andere diersoorten) weer voedsel vinden. Maar sleedoorn speelt nog maar een heel ondergeschikte rol in het gebied, terwijl anderzijds vlier er als ‘stoorzender’ optrad. Deze laatste soort ontkiemde er massaal toen er nog geen grote grazers rondliepen en de verwachting was dat het gebied volledig met vlierstruiken zou dichtgroeien. Frans Vera legt in zijn verhaal de nadruk op de functie van de edelherten in de OVP als aanvulling op de runderen en paarden, juist omdat zij van de vlieren eten. Herten en reeën vreten zowel de knoppen, bladeren, twijgen, bast, bloemen als bessen van de vlier en in de winter schillen de herten de bast van de struiken. Het moge zo zijn, maar in feite is de introductie van deze dieren in de OVP te zien als de zoveelste ad-hocmaatregel. Hoeveel zullen er nog volgen?

Bosweidelandschap of savanne

Lijkt het droge deel van de Oostvaardersplassen op dit moment op een bosweidelandschap? Daar is nog geen sprake van: het is nu nog een vrij kaal savannelandschap met her en der omgevallen of afstervende bomen. Stekelige planten als de sleedoorn komen alleen op een enkele plek aan de rand van het gebied struwelvormend voor. De OVP kan echter nog als een zeer jong gebied worden beschouwd dat volop in ontwikkeling is. Het gebied heeft mogelijk gewoon nog niet voldoende tijd gehad om zich tot een bosweide te ontwikkelen. Maar krijgt het met het huidige beheer daartoe de kans? Ook moet de vraag worden gesteld of het Oostvaardersplassen-gebied wel geschikt is voor een natuur van het bosweidetype. Is er wel genoeg variatie in bodemtypes, hoogteverschillen en dergelijke en welke variatie is nodig voor het behoud van de voor een bosweide zo typerende oude bomen en jongere struwelen?

Ten slotte

De discussie over natuurbescherming in Nederland lijkt de laatste jaren te worden beheerst door discussies die uitlopen in elkaar uitsluitende tegenstellingen. Er wordt meer gedacht in ‘of-of’ dan in ‘en-en’. Frans Vera draagt enigszins aan de verwarring bij. In het boekje stelt hij: *“In Nederland is door het idee van het geconstrueerde bos een tweedeling ontstaan, namelijk natuurlijke aan de ene kant en biodiversiteit aan de andere kant. De consequentie van deze bizarre gedachte is dat de biodiversiteit niet door de natuurlijke zou kunnen worden behouden.”* Onze vraag is dan: wordt de biodiversiteit van de Nederlandse natuur door het beheer in de OVP verbeterd, of is eventueel bij voortzetting van het beheer verbetering te verwachten? Verschillende mensen zijn daar sceptisch over, maar internationale deskundigen vinden juist dat in het Oostvaardersplassengebied een beheer wordt gevoerd dat alle waardering verdient. Het is goed wanneer over deze zaken met de juiste argumenten op wetenschappelijk niveau wordt gediscussieerd, en niet - wat het afgelopen jaar voornamelijk is gebeurd

- in de politiek. De natuurbescherming mag zich niet laten afschepen door bijvoorbeeld ongenueanceerde opmerkingen van staatssecretaris Bleker die stelt dat het experiment in de OVP mislukt zou zijn. Want in welk opzicht is het mislukt? Wat was of is dan de doelstelling? Wat zijn de beoordelingscriteria? Als poging om een bosweidelandschap te laten ontstaan? Als zelfregulerend systeem waar grote grazers in vrijheid kunnen leven en sterven, in een dynamisch evenwicht met de vegetatie? Als natuurgebied waar zoveel mogelijk soorten planten en dieren een plek vinden?

Ons inziens is het experiment van het natuurbeheer in de Oostvaardersplassen duidelijk nog niet afgerond. Maar het is interessant genoeg om voort te zetten: een leerschool voor toekomstig natuurbeheer elders in het land. Wat betreft het hongeren en sterven van de grote grazers is met het ‘vroeg-reactief beheer’ (waarbij dieren die toch spoedig sterven, worden geschoten) een compromis bereikt. Je zou in dat opzicht van een evenwicht kunnen spreken. Maar wat gaat er gebeuren als het gebied wordt vergroot of wordt verbonden met andere natuurterreinen? Als de mobiliteit van de dieren groter wordt en er ook andere soorten binnen kunnen dringen, zoals het wilde zwijn? Dat is ongewis. Daarvan hebben wij nog geen scenario’s gezien. Ook onduidelijk is wanneer er, wat nog niet is gebeurd, een epidemische ziekte in of in de omgeving van de OVP zou uitbreken en men besluit grote aantallen dieren af te maken. Hoe moet dat? Wat gebeurt er dan met de kadavers, enzovoort? Wie neemt er de besluiten? Wat gaat er gebeuren met Staatsbosbeheer zelf? We zien in de afgelopen maanden dat de natuurbescherming in Nederland steeds meer wordt getroffen door de kortzichtige populistische politiek van het huidige gedoog-kabinet. Het zou jammer zijn wanneer daardoor ook de toekomst van de Oostvaardersplassen op het spel wordt gezet.

Verdere Informatie

Frans Vera’s boekje “Is natuur een constructie?”, H.J. Schoo-lezing 2010, is te bestellen bij de boekhandel of via de website <http://www.elsevier.nl/boeken>; ISBN: 978 90 6882 527 5. Uitgave: Elsevier. Het boekje is 72 pagina’s dik en kost 9,95 euro.

Werkgroep “Stop de Plezierjacht”

BETTY DE JONG

De werkgroep “Stop de Plezierjacht” is ontstaan uit een initiatief van Jan van de Berg uit Markelo en Harry Voss van De Faunabescherming. Het doel van de werkgroep is om mensen die hinder ondervinden van jachtpartijen in hun omgeving, de mogelijkheid te bieden om hierover van gedachten te wisselen met “lotgenoten”. Acties tegen de misstanden bij jacht worden veelal gezamenlijk ondernomen en zijn dan vaak ook effectiever. In voorgaande jaren werd het overleg gehouden in het kantoor van de Dierenbescherming Apeldoorn. Toen deze ruimte niet meer beschikbaar was, is het plan opgevat om eens per jaar een dag samen een “natuurgebied” te bezoeken. Dat idee bleek bij de leden van de werkgroep goed aan te slaan. De eerste bijeenkomst op locatie werd begin 2009 gehouden in de Arkemheenepolder bij Nijkerk, waar de leden hebben genoten van de prachtige polder en van het bezoek aan het Stoomgemaal “Hertog Reijnhout”.

Overleg bij een hunebed. Foto: Harry Voss.

De werkgroep baant zich een weg door de bossen bij het Drentse Anloo. Foto: Harry Voss.

De tweede bijeenkomst op locatie vond plaats op 17 oktober 2009 in Markelo. De aanleiding voor de keuze van deze locatie was het 1e Nationale Hubertustreffen. Een buitenevenement met deelnemers met van alles op jachtgebied en een aantal lokale

deelnemers met plaatselijke specialiteiten. De werkgroep hield hier een ludieke actie, samen met de Partij voor de Dieren en De Faunabescherming. De actie bestond uit het uitdelen van enveloppen met als inhoud een condoom, anti-jachtsticker en flyer. Dat

alles onder het motto “geboortebeperving van jagers” om later afschot van dieren te beperken.

Vorig jaar werd de bijeenkomst van de werkgroep gehouden in de Eilandspolder bij het dorp De Rijk in Noord-Holland. Een prachtig natuurgebied waar Harm Niesen van De Faunabescherming, samen met omwonenden actievoert tegen de misstanden bij de jacht, die daar plaatsvindt. Hier hebben we onder tropische omstandigheden een boottocht van een uur of vier gemaakt door de vaarten in de polder, waarbij we vele wetenswaardigheden over het gebied te weten zijn gekomen van de kapitein en een inwoner van de polder.

Dit jaar stond Eexterzandvoort in Drente op het programma. Door twee leden van het groenoverleg werd de werkgroep hier uitgenodigd om in dit prachtige gebied bij elkaar te komen. De klachten over de jacht in deze regio gingen onder meer over de jacht binnen de bebouwde kom. Dit komt in deze kleine dorpen regelmatig voor. Het programma bestond uit een bezichtiging van het Hunebed Museum in Borger en een rondleiding in de boswachterij Anloo. In korte tijd werden in het bos elf soorten vogels gesignaleerd en gehoord, waaronder zwartkop, boompieper en goudhaantje. Het veenpluis groeit daar weelderig en dat was

Het hunebed D11 in de Boswachterij Anloo. Foto: Harry Voss.

een lust voor het oog. In de verte zagen we ook nog een ree lopen! Onze dag kon niet meer stuk.

Onderweg hebben we nog door Het pinetum ‘Ter Borgh’ gewandeld. Zoveel soorten naaldbomen bij elkaar was geweldig om

te zien. Meestal komen we, als we door het buitengebied lopen, wel zaken tegen die we liever niet zouden zien. En ook hier was dat natuurlijk niet anders. Jachthutten werden regelmatig gespot en natuurlijk gefotografeerd om ze vervolgens op www.jachthutten.nl te kunnen plaatsen. Harry Voss zijn

we onderweg nog wel eens even kwijt. En meestal komt dat niet omdat hij ons niet volgen wil, maar omdat hij weer iets ‘verdacht’ gezien heeft. Zijn milieu-detectivebloed kruipt waar het niet gaan kan. Zo vond hij dit keer in een afvalbak een poot van een ree, waarvan we het sterke vermoeden hebben dat het dier niet prettig aan zijn einde is gekomen...

Voor meer informatie over de werkgroep “Stop de Plezierjacht” Harry Voss via e-mail adres s.voss1.1@kpnmail.nl

Het kleverig koraalzwammetje, *Calocera viscosa*, werd her en der gevonden op het dode dennenhout. Foto: Harry Voss.

Argus Junior

Leuk om te weten **1**: Er is in Overijssel een fossiel gewel gevonden dat ongeveer 100.000 jaar oud is

Wist je ...

dat ongeveer zeven maanden na de bronsttijd de jongen worden geboren (juni-juli). De eerste weken van hun leven brengen de kalfjes de dag door in het hoge gras. De pasgeboren jongen komen tegen zonsondergang en zonsopgang tevoorschijn om bij hun moeder te drinken. Jonge kalfjes die alleen liggen, zijn dus niet zielig, want moeder damhert zorgt heel goed voor haar jong.

DAMHERTEN

Het damhert is een sierlijk dier. De vacht ziet eruit als roodbruin fluweel, bedekt met witte stippen. Damherten zijn vooral te herkennen aan de witte plekken en het platte gewel. De lengte is tussen de 130 en 150 cm. Schouderhoogte 90 tot 100 cm. Gewicht 100 tot 110 kilo.

Na de IJstijd werd het damhert vanuit het Middel-landse Zeegebied en Klein-Azië in West Europa ingevoerd. In de Middeleeuwen diende het damhert vooral als jachtbuit van jagers. In Nederland worden damherten vanwege hun fraaie uiterlijk veel in hertenkampen gehouden. Maar op de Hoge Veluwe en in de duinen komen ook enkele wilde populaties voor. Het damhert lijkt op het edelhert dat voorkomt op de Veluwe, maar is kleiner. Het vrouwtje (hinde) is kleiner dan het mannetje (bok).

In het Nationaal Park de Hoge Veluwe zijn damherten ooit uitgezet voor de jacht. Helaas wordt er op de Hoge Veluwe nog steeds op ze gejaagd. Aangezien een damhert wel een gewicht van 100 tot 110 kilo kan bereiken kan je wel spreken van een flinke jachtbuit.

Niet schieten op damherten! De Faunabescherming vindt dat in het wild levende dieren met rust moeten worden gelaten. We leven niet meer in de Middeleeuwen en in Nederland is al een overdaad aan voedsel beschikbaar. Jacht werkt erg verstorend en zorgt voor veel onrust onder de dieren.

Op plaatsen waar niet op damherten wordt gejaagd, zoals in de Amsterdamse Waterleiding Duinen, kun je deze dieren op elk moment van de dag zien grazen. Je kunt je voorstellen dat veel mensen ervan genieten om deze mooie herten van zo dichtbij te kunnen zien. In gebieden waar de dieren wel worden bejaagd zijn ze veel schichtiger geworden. Ze verschuilen zich meer. Daar zul je ze dus niet zo snel tegenkomen.

Mop: Hertje komt bij een brug

Een hertje komt bij een brug en ziet plots een bord met daarop de volgende tekst: 'De brug kan maar één hertje tegelijk houden'. Dus het hertje loopt de brug op. Halverwege stort de brug in. Het hertje snapt er niets van. Maar toch aan de overkant gekomen via het ravijn en via een bergpad staat er een bord bij de ingestorte brug: 'Een gewaarschuwd hertje telt voor twee'

ZOEK DE VIJF VERSCHILLEN

Leuk om te weten **2**: Het gewel van bokken wordt ieder voorjaar afgeworpen, waarna er een pleuw en groter gewel zal aangroeien.

Leuk om te weten **3**: De bokken maken onder luid gebrul uit wie de sterkste is. Dit brullen wordt burlen genoemd

Welk woord staat hier:
greiigeunsiw

s i e n i s e m n o i o

Damherten zijn nieuwsgierige eters.

Het voedsel bestaat uit gras, kruiden, bladeren en mast (b.v. kastanjes, eikels, beukennotjes, enz.). In de herfst lusten ze soms ook bramen, rozenbottel en bessen. In de winter, bij voedselschaarste eten ze ook stukjes schors. Omdat ze zo nieuwsgierig zijn, eten ze helaas ook wel eens verkeerde dingen die mensen

soms weggooiden zoals papier, elastiekjes, plastic zakken. Daar kunnen dieren heel ziek van worden. Gooi jouw afval daarom altijd in een prullenbak of bewaar het nog even in je zak.

Welk woord staat hier:
ognndaegrszno

y a e y a e p a o s a o z

Wetsvoorstel Natuur biedt minimale bescherming

PAULINE DE JONG

In het wetsvoorstel Natuur wordt alleen bescherming geboden aan diersoorten waarvoor dit door Europa verplicht is gesteld via bijvoorbeeld de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De overige soorten hebben pech gehad. Daarnaast is het aantal bejaagbare diersoorten uitgebreid met ganzen en zwijnen. Leuk voor de jagers, minder voor de boeren.

Wetsvoorstel

In Argus nr. 2/3 van 2010 hebben wij onder de titel 'De nieuwe natuurwet' aangekondigd dat het voormalige ministerie van Landbouw van plan was de Flora- en faunawet te vervangen door de wet Natuur. Wij hebben het concept dat toen in het informele circuit rondging, bekeken en geconstateerd dat de situatie voor de fauna daarmee nog slechter zou worden dan onder het regime van de inmiddels uitgekilde Flora- en faunawet. Wij zijn

inmiddels een jaar verder en de situatie is als volgt. Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is opgegaan in het nieuwe ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I). Daaruit blijkt direct dat 'natuur' binnen dit ministerie helemaal geen issue meer is. Dat bewijst ook het inmiddels door dit ministerie opgestelde wetsvoorstel Natuur. De Faunabescherming is door het ministerie van EL&I uitgenodigd om in enkele 'informele' bijeenkomsten alvast op dit voorstel

te reageren. Tijdens deze bijeenkomsten meldden de jagers dat zij zeer tevreden zijn over het voorstel. Dat zegt genoeg.

Internationale verplichting

In het regeerakkoord heeft het kabinet laten vastleggen dat 'nationale koppen op de Europese regelgeving moeten worden opgespoord en verwijderd'. Dat houdt in dat de door Europa opgelegde kaders strikt worden ingevoerd. In het wetsontwerp Natuur betekent dat dat alleen die regels

uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn worden overgenomen waar Nederland echt niet onderuit kan, maar dat van enige extra bescherming op nationaal niveau geen sprake is.

In de huidige Flora- en faunawet is bijvoorbeeld bepaald dat er geen jacht mag plaatsvinden in natuurgebieden, maar aangezien dat geen verplichting is die door Europa is opgelegd, wordt dat verbod nu geschrapt. In de Flora- en faunawet worden in principe alle in het wild levende

dieren beschermd, in die zin dat ze niet mogen worden gedood of opzettelijk worden verontrust en dat hun nesten of holen niet mogen worden vernield. In het wetsvoorstel worden alleen nog diersoorten beschermd als Nederland daartoe is verplicht door Europese regelgeving. Het gaat dan om alle vogelsoorten op grond van de Vogelrichtlijn en diersoorten genoemd in de Habitatrichtlijn, zoals otter, hamster en vleermuizen.

Overigens wordt daarbij ook getracht

de tekst zo strikt mogelijk te volgen, om toch maar vooral niet strenger te zijn dan Europa heeft opgedragen. Zo mogen vogels op grond van de Flora- en faunawet niet worden gedood en is dit verbod in het wetsvoorstel beperkt tot het 'opzettelijk' doden van vogels. Als er dan toch een vogel sneuvelt, kan de dader zich dus altijd beroepen op het feit dat het een ongeluk was. Zolang 'opzet' niet kan worden bewezen, is er niets aan de hand.

Omdat de bescherming van (zeldzame) soorten door de nieuwe wet ernstig wordt uitgehold, kunnen projectontwikkelaars en wegenbouwers steeds gemakkelijker hun gang gaan met het vernietigen van leefgebieden voor onze fauna. Foto: Harry Voss

De patrijs staat weliswaar op de lijst van bejaagbare diersoorten krachtens de Flora- en faunawet, maar omdat de soort ook op de rode lijst staat, werd de jacht erop nooit geopend. Foto: Jan Butter.

Recht in eigen hand

Alles wijst er overigens op dat het volgen van de Europese richtlijnen met grote tegenzin gebeurt. Als dit kabinet het voor elkaar zou kunnen krijgen dat de ‘knellende banden’ van Europa nog meer kunnen worden versoepeld of zelfs helemaal zouden kunnen worden afgeworpen, dan zal het zeker niet aarzelen om dat te doen. De gedoogpartij PVV wil sowieso afstand doen van alles dat met het buitenland te maken heeft en VVD en CDA sluiten zich daar in dit opzicht ongetwijfeld van harte bij aan. In de toelichting bij het wetsvoorstel wordt hier al een voorschot op genomen. Hierin staat bijvoorbeeld dat projecten die belangrijk zijn voor economie, werkgelegenheid en mobiliteit soms worden vertraagd of belemmerd als gevolg van de eisen die uit oogpunt van natuurbescherming worden gesteld. Daarom kiest het kabinet ervoor om ‘meer ruimte te bieden aan de samenleving’. Het is de bedoeling dat burgers en ondernemers de zorg en het beheer van hun natuur op zich nemen! Dat is de beste methode om kwetsbare natuurwaarden en bedreigde diersoorten kwijt te raken. Het is juist de overheid die kwetsbare waarden moet beschermen tegen de op eigen belang gericht handelende burgers en ondernemers.

Nationale soorten

Vogels en soorten van de Habitatrichtlijn hebben het geluk te worden beschermd door Europese richtlijnen. Voor de overige soorten ontbreekt een dergelijk kader en heeft het ministerie kans gezien de bescherming tot het minimum te beperken. Er is in het wetsvoorstel nog wel een verbod op het opzettelijk doden van zoogdieren opgenomen. Dat betekent dat je in feite alles kan maken, als je maar volhoudt dat het niet je bedoeling was. Het opzettelijk doden van reptielen, amfibieën en vissen (bijvoorbeeld een bruine kikker of ringslang) is op grond van deze wet dus gewoon toegestaan! Voor de rest moeten de ‘nationale’ diersoorten het doen met een ‘zorgplicht’ die niets meer is dan een loze kreet. In het wetsvoorstel staat letterlijk:

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de instandhouding van in het wild levende diersoorten.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor de duurzame instandhouding van diersoorten kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen

De smient is samen met grauwe gans, kolgans, Canadese gans en wild zwijn toegevoegd aan de zes soorten die in de Flora- en faunawet als bejaagbaar wild zijn aangewezen. Foto Hans Stel.

achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Hoe vaag wil je het hebben? Het is voor een burger of ondernemer volstrekt niet te overzien of zijn handelen of het nalaten ervan ‘nadelige gevolgen heeft voor de duurzame instandhouding van een soort’. Wat is ‘duurzame instandhouding’? Boven-

dien moet iemand zelf nagaan of er nadelige gevolgen zullen optreden. Als iemand achteraf zegt dat hij daar geen idee van had, dan kan hij daar nooit strafrechtelijk voor worden vervolgd. De ‘plicht’ die vervolgens wordt genoemd, kan onmogelijk worden afgedwongen. Bovendien kan iemand achteraf ook nog beweren dat hij in redelijkheid niet van zijn handelen had kunnen afzien. Wie bepaalt namelijk wat ‘redelijk’ is in deze? De burger of de ondernemer die de handeling heeft verricht?

Grote rol voor provincie

In het wetsvoorstel wordt heel veel overgelaten aan de provincies. De wet biedt zeker

voor de nationale soorten vrijwel geen kader, zoals de Flora- en faunawet wel doet. In de huidige wet staat bijvoorbeeld limitatief opgesomd vanwege welke belangen een ontheffing kan worden verleend om beschermde dieren te doden. Dan moet het bijvoorbeeld gaan om ‘belangrijke landbouwschade’ of ‘gevaar voor de openbare veiligheid’. De provincies kunnen daar niet zelf allerlei redenen aan toevoegen. Het bepalen van de belangen wordt in dit wetsvoorstel geheel aan de provincies overgelaten. In het voorstel wordt alleen voorgeschreven dat de ‘gunstige staat van instandhouding’ van de betreffende diersoort niet mag worden aangetast, maar wat is de

‘gunstige staat van instandhouding’. Met dergelijke vage termen kan een provincie alle kanten op. Zij kunnen het ‘bestrijden van overlast’ ook als redelijk doel beschouwen en daarbij denken aan konijnen die graven in gazonnetjes of reeën die de rozen in particuliere tuinen opeten. Ook wordt in het wetsvoorstel niets bepaald over de voorwaarde dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden moet zijn voordat tot afschot mag worden overgegaan. De provincies kunnen met de nieuwe wet dus direct toestemming geven om van alles en nog wat dood te schieten, terwijl de klager niet eens de moeite heeft genomen om een hek te plaatsen of de dieren weg te jagen.

Jacht

Uiteraard is er ook gedacht aan de jagers. Om hen tegemoet te komen wordt de lijst met te bejagen dieren flink uitgebreid. Onder de huidige wet gaat het om zes soorten, waarvan er feitelijk vijf vrij kunnen worden bejaagd, te weten haas, konijn, fazant, houtduif en wilde eend. De patrijs is wel als bejaagbaar wild aangewezen, maar vanwege het feit dat deze vogel als bedreigde soort op de rode lijst staat, mocht de jacht daar volgens de Flora- en faunawet niet op worden geopend. In het wetsvoorstel zijn aan deze zes soorten grauwe gans, kolgans, Canadese gans, smient en wild zwijn toegevoegd. Vervolgens wordt ook op dit punt veel aan de provincies overgelaten. De provincies moeten een besluit nemen of zij de jacht op deze diersoorten inderdaad zullen openen en zo ja, gedurende welke periode. De enige beperking die daarbij door het wetsvoorstel wordt gegeven is dat de jacht niet mag worden geopend in de periode van 15 februari tot en met 14 augustus. De provincies hoeven daarbij geen rekening te houden met bijvoorbeeld de rode lijst en kunnen de jacht op de patrijs dus zonder problemen openen.

In de toelichting staat dat de bejaagbare soorten zijn aangewezen omdat zij zich zouden lenen voor de drie functies van de jacht, te weten populatiebeheer, natuurbeheer en benutting. Uiteraard kunnen de genoemde soorten worden ‘benut’, maar in dat geval heeft de jacht uitsluitend tot doel dat de jachthouder er plezier aan beleeft om uit de natuur te oogsten. Aangezien de plezierjacht geen algemeen maatschappelijk geaccepteerd belang is en in het wild levende dieren van ons allemaal zijn, kan dat geen argument zijn om jagers het recht te geven zich deze dieren toe te eigenen. Jacht heeft bovendien helemaal niets met ‘populatiebeheer’ of ‘natuurbeheer’ te maken. Een jager jaagt uitsluitend voor zijn eigen plezier op een moment dat het hem zelf uitkomt. Het is bovendien voor een individuele jager volstrekt niet te overzien wat het effect van zijn handelen is op de populatie van de betreffende diersoort of op de natuur als geheel. Het is overigens ook niet mogelijk om door middel van het doden van de genoemde diersoorten daadwerkelijk invloed te hebben op de aantallen, aangezien het gaat om soorten die zich gemakkelijk kunnen voortplanten en dus zelfs grote verliezen eenvoudig kunnen compenseren door extra jongen te krijgen. Juist als dergelijke soorten schade veroorzaken, is jacht niet meer dan symptoombestrijding en levert het geen bijdrage aan een oplossing.

Kolganzen. Foto Hans Stel.

dingen uitkeert voor bejaagbare soorten.

De agrariërs zullen hun schade dan op de jagers moeten gaan verhalen.

Conclusie

Het wetsvoorstel gaat uit van een volstrekt andere kijk op natuur en fauna dan de Flora- en faunawet. Het uitgangspunt van de Flora- en faunawet is dat in het wild levende dieren in principe met rust worden gelaten. Deze bescherming komt voort uit de erkenning van de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In deze wet is de mogelijkheid geboden om uitzondering te maken op de bescherming. Voorwaarde daarbij is wel dat het ingrijpen een redelijk doel dient en bij twijfel dient het voordeel van de twijfel aan het dier te worden gegeven en niet aan de mens. Dit staat in schril contrast met het uitgangspunt dat het kabinet voor het nieuwe wetsvoorstel heeft gekozen. In de toelichting is niets terug te vinden over intrinsieke waarde van het dier of het geven van het voordeel van de twijfel aan het dier. In het wetsvoorstel staat weliswaar dat 'natuur een grote waarde vertegenwoordigt', maar daar-

bij denkt het kabinet aan een recreatieve waarde ofwel een waarde voor de mens. De natuur wordt beschermd voor zover die natuur de mens ook iets oplevert in economische zin. In de toelichting staat tevens dat het op peil houden van de biodiversiteit één van de uitgangspunten is van het regeerakkoord. Maar in hetzelfde stuk staat dat de Europese en internationale biodiversiteitsdoelstellingen nog niet binnen bereik zijn en 'dat de achteruitgang van biodiversiteit in de komende jaren ook niet zal worden gestopt!'. Maar daar legt dit kabinet zich kennelijk zonder enig probleem bij neer, gezien het wetsvoorstel Natuur. In het najaar zal er naar verwachting een formele inspraakronde volgen. Wij hopen dat een meerderheid in de 2e Kamer begrijpt dat hier sprake is van een onaanvaardbare aantasting van de noodzakelijke bescherming van de natuur en het ministerie terugstuurt om het huiswerk drastisch over te doen.

Het opzettelijk doden van amfibieën en reptielen, zoals deze ringslang, is op grond van de nieuwe wet gewoon toegestaan! Foto: Hans Stel.

Schadebestrijding

In de toelichting wordt ten onrechte gesuggereerd dat het bejaagbaar maken van de genoemde diersoorten zal bijdragen tot

het beperken van schade of overlast. Zoals hiervoor al is aangegeven jaagt een jager voor zijn plezier en heeft hij er geen belang bij om de aantallen van de bejaagbare dier-

soorten significant terug te dringen, als hij daartoe al in staat zou zijn. Bovendien jaagt een jager wanneer het hem zelf uitkomt en op plaatsen die hij zelf kiest. Hij heeft

er geen belang bij om daarbij rekening te houden met de belangen van diegenen die mogelijk schade of overlast van de betreffende diersoorten ondervinden. Zo zal een jager dieren bij voorkeur naar zich toelokken om ze te kunnen schieten in plaats van ze te verjagen, aangezien zijn jachtbuit daardoor zou worden beperkt. Het bejaagbaar maken van met name ganzen, waar de laatste tijd zoveel commotie over is, zal in ieder geval zeer ongunstig uitpakken voor de boeren. Nu krijgen zij, terecht of niet, jaarlijks ruim 6 miljoen euro aan schadevergoedingen uitgekeerd. Dat zal met deze wet afgelopen zijn, aangezien de overheid geen schadevergoe-

Wild zwijn. Foto: Jan Butter.

De buit van de Vos

Broedende havik van nest geschoten

Een onbekende heeft in het Friese dorp Wier een broedende havik van het nest geschoten. De havik overleed ter plekke. De vogel was aan het broeden op een nest in een bosje aan de Hegedijk in het Friese dorpje. Het terrein is van de Koninklijke Luchtmacht, die daar een Radarpost heeft. *Bron: vk.nl*

Roofvogelnesten beschoten

In het Friese Akkrum zijn twee mannen aangehouden die in het natuurgebied bij hun woonplaats roofvogelnesten zouden hebben beschoten. De mannen zouden ook bomen hebben omgezaagd om bij de nesten te komen. In de woning van een van de verdachten trof de politie bij huiszoeking nesten en eieren van zeldzame en beschermde vogels aan. Het tweetal werd vastgezet voor verhoor. *Bron: Noord-Hollands Dagblad.*

Jager betrapt na doodschieten buizerd

De Friese politie heeft een 73-jarige jager betrapt nadat hij een buizerd van een nest had geschoten. Het onderzoek werd in mei ingesteld nadat eerder een nest was beschoten. Het was de vijfde keer dat in het weidevogelgebied Skrok een nest was vernield. Toen agenten op weg waren om de jager in zijn woonplaats Wommels over de zaak te horen, zagen ze hem toevallig met een jachtgeweer bij het buizerdnest aan de Hegeleane staan. De jager vertelde dat hij net een kraai had geschoten die van het nest kwam. Maar tijdens het verhoor ontdekte een agent drie meter achter hem een dode buizerd, aldus de politiewoordvoerder. De politie wijst erop dat het verschil tussen een kraaiennest en een buizerdnest heel duidelijk te zien is. De agenten hebben proces-verbaal opgemaakt. De politie onderzoekt of de jager meer op zijn kerfstok heeft. Friezen hebben het vaker gemunt op roofvogels. In Friesland zijn dit jaar al vier buizerds en drie haviken doodgeschoten. Nog eens zeven buizerds zijn vergiftigd, twee kwamen om door een klem. In totaal zijn er 61 gevallen van zogeheten roofvogelvervolging. *Bron: Nieuws.nl*
Het commentaar van de Koninklijke Ne-

derlandse Jagers Vereniging is zoals gewoonlijk: “Wij nemen hier afstand van”. Als dit een lid is van onze jagersvereniging en hij schuldig wordt bevonden, raakt hij zijn lidmaatschap kwijt.

WBE kraaiendagen

In het blad De Nederlandse Jager van de Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging wordt verslag gedaan van de zogenaamde kraaiendagen die elk jaar worden gehouden om jagers een gezellige dag te bezorgen. In alle jachtvelden wordt dan gelijktijdig gejaagd. Zelfs in het broedseizoen worden de vogels niet ontzien. Er wordt gebruik gemaakt van lokmiddelen om de vogels naar de betreffende gebieden te lokken. En dan maar knallen. Met veel trots wordt het resultaat van deze verdelgingsactie getoond. De WBE Walcheren hield voor het eerst een 'kraaiendag'. Een prachtige voorjaarsochtend en een waar genot om buiten te zijn, zo vonden zij. En het resultaat was er naar: 111 kraaien en 53 kauwen. De WBE de Maasvallei legde 50 kraaien en een nijlgans om. De WBE de Noordkop had op het tableau 58 kraaien, 86 kauwen, een vos, een grauwe gans en 12 houtduiven. *Bron: De Nederlandse Jager.*
De WBE Zuidoost nam naast twee geweren, 10 geflockte (levensechte) kraaien en camouflagemiddelen ook nog jonge kinderen mee op jacht.

Actie voor behoud konijnen op urnenheuvel

FuckDierenleed.nl heeft op maandag 20 juni protestbordjes geplaatst op verschil-

lende plekken op de Groevenbeekse heide in Ermelo. Aanleiding zijn berichten dat de gemeente Ermelo een besluit neemt over het lot van tientallen konijnen waarvan de gemeente meent dat ze de urnenheuvels op dit stuk heide vernielen. Het Urnenveld is een overblijfsel uit de Bronstijd (1100 v Chr.). Het is een archeologisch en gemeentelijk monument dat, zo zegt de gemeente Ermelo, door gravende konijnen wordt bedreigd. In werkelijkheid mag je het nauwelijks heuvels noemen, de hoopjes van 1,5 meter hoog 15 meter in doorsnee. De urnen zijn waarschijnlijk ver te zoeken en de gemiddelde Ermeloër weet niet eens dat het een monument is. Daarnaast is het heidegebied wel een paradijs voor konijnen en de gemeente Ermelo is flink naïef om te denken dat ze dit gebied konijnvrij kan houden. Met de protestbordjes wil FuckDierenleed.nl de gemeente Ermelo aanmoedigen verder te kijken dan hun neus lang is en te zoeken naar een langdurige oplossing in plaats van in te grijpen met maatregelen die hooguit een kortstondige effect hebben.

Bron: De Stentor

Slachting broedsels

Onbekenden hebben onlangs vijftien nestkasten vernield die vol met eieren en jonge vogels zaten. Na telling lekenn 80 eieren/ jonge vogels te zijn gedood. De nestkasten van Het Groninger Landschap hingen in het Nanninga's Bosch bij de Coendersborgh in Nuis. De nesten zijn moedwillig van

de bomen gesloopt en deels vernield. Het gaat om nesten van koolmees, pimpelmees, boomklever en bonte vliegenvanger. De laatste vogelsoort komt helemaal uit Afrika om in Nederland te kunnen broeden. Ze zullen een tweede keer gaan broeden maar dat zal waarschijnlijk mislukken omdat de rupsenpiek voorbij is en er te weinig voedsel is om de jongen groot te brengen. Het Groninger Landschap is geschokt door de vernielingen en heeft aangifte gedaan bij

de politie. Het Landschap vraagt mogelijke getuigen om contact op te nemen met de politie of de Stichting.

Boer schiet op ooievaar

Een boer in de Duitse deelstaat Nedersaksen heeft tijdens het ploegen een ooievaar doodgeschoten en het dier ondergeploegd. De man schoot volgens de politie vanaf zijn tractor op meeuwen, maar raakte de ooievaar. Getuigen meldten dat de boer

daarna bewust verscheidene keren op de vogel vuurde. Toen de politie arriveerde, ploegde de man doodgemoedereerd voort. De politie spreekt van een “ongelooflijk voorval”. Het geweer van de man is door de politie in beslag genomen. *Bron: Noord-Hollands Dagblad.*
Uit betrouwbare bron heb ik vernomen dat jagers in Nederland zich steeds meer ergeren aan de ooievaars. Vooral als deze vogels zich dicht bij het jachtveld van de WBE's

Buizerd. In vrijwel iedere Buit van de Vos staat wel weer een artikeltje over roofvogelvervolging. Wanneer leren de jagers en hun handlangers nu eens dat roofvogels BESCHERMDE dieren zijn. Foto: Rein Hofman.

bevinden. Het zijn net stofzuigers. Ze eten je hele jachtveld leeg, aldus de verontruste jagers. Het plan bestaat bij sommige jagers om bij de politiek aan te dringen om maatregelen tegen deze “brutale” vogels.

Ganzenjager beboet

Controleurs van de provincie Friesland en de politie hebben een 68-jarige man betrapt op het schieten van een brandgans. Ze zagen hem langs de Sonderdijk op een groep ganzen richten. Eén van de ganzen werd door een schot hagel geraakt en viel dood op de grond. De brandgans is een beschermde soort. De vogel heeft opvallende witte wangen en een zwarte hals. *Bron:* LC.nl.

Op internet las ik het commentaar van jagers op dit “incident”. “Zeker weer zo’n overijverige controleur die maar niet wil inzien dat we teveel brandganzen zullen krijgen.”

Doden van ganzen zinloos

Om eventuele schade aan gewassen door ganzen te voorkomen, heeft bioloog Diederik van Liere een prototype van een bewegende anti-ganzendraad ontwikkeld. De methode bespaart de boer veel tijd en kan schade aan gewassen voorkomen. Van Liere: “Omdat de discussie over ganzenschade al jaren terug een never-ending story dreigde te worden, heb ik nagedacht over een alternatief om ganzenschade te voorkomen. Ik ben tot het weren van ganzen met een bewegend draad gekomen. Een prototype op zonne-energie. Op basis van dit principe

heb ik deze op eigen kosten gebouwd en twee jaar uitgetest op een grasland van 2 ha langs de IJssel waar veel ganzen kwamen. Het ging mij

De buit van de Vos (vervolg)

erom aan te tonen dat het principe werkt. En dat doet het heel goed! Vervolgens heb ik met tientallen boeren gesproken en ik weet nu hoe je een voor de praktijk geschikt apparaat moet bouwen voor 30 ha of meer”. Diederik heeft met zijn vinding de verkiezing Innovatieprijs van het jaar 2010 gewonnen.

Grote partij schildpadden onderschept

Op de internationale luchthaven van Bangkok heeft de Thaise douane voor de tweede keer in korte tijd zeldzame, beschermde schildpadden kunnen onderscheppen. De smokkelwaar, bestaande uit 400 groene kleine schildpadjes, werd aangetroffen in een stuk bagage en was naar schatting meer

dan 20.000 euro waard op de zwarte markt. De smokkelaar zelf kon niet worden opgepakt omdat de koffer door niemand werd geclaimd. Eerder werden in de bagage van een passagier uit Bangladesh meer dan 450 schildpadden aangetroffen. De dieren zijn volgens een woordvoeder van de luchthaven van Bangkok zeker 23.000 euro waard. De dieren waren verpakt in kleine doosjes. *Bron:* Noord-Hollands Dagblad.

Stroppers doodgeschoten in Krugerpark

Drie stroppers in het Zuid-Afrikaanse Krugerpark hebben hun jacht op dieren met hun leven moeten bekopen. Zij werden neergeschoten door patrouillerende militairen. De stroppers schoten eerst op de militairen, die de grens bewaakten, waarna deze terugvuurden. Daarbij kwamen de illegale jagers om het leven. Naast de automatische geweren en een jachtgeweer, hadden zij ook bijlen en mobiele telefoons bij zich. *Bron:* Spits Nieuws

Nederlands koraal vrijwel uitgestorven

De enige langs de Nederlandse kust voorkomende koraalsoort is zo goed als uitgestorven. Dat zegt Stichting Anemoon, die zich bezighoudt met onderzoek van het zeemilieu. Het gaat om de dodemansduim, een zacht koraal dat vroeger veel voorkwam in onze kustgebieden. Het werd vooral veel gevonden in het Zeeuwse Delta, maar daar is het verdwenen door het stoppen van de getijdenstromen. Momenteel komt dodemansduim alleen nog voor op wrakken in de Noordzee. De Stichting Anemoon gaat er bij het ministerie op aandringen om het koraal een stuk beter te beschermen.

Nachtvisser betrapt

Een inwoner van Kollum beleefde weinig plezier aan de dikke palingen die hij in de nacht had gevangen bij de sluis van Lauwersoog. De man had geen vergunning voor nachtvisserij en viel tijdens controle door de mand. Hij moest de palingen terugzetten in het water en kreeg vervolgens een bekeuring. Ook het kruisnet dat de man bij zich had, werd in beslag genomen. *Bron:* Dagblad van het Noorden.

Ooievaar. Volgens de jagers zijn deze dieren 'stofzuigers', die hun hele jachtveld leeg eten. Foto: Rein Hofman.

Voorzitter Eerste Kamer en de jachtsport

Burgemeester Fred de Graaf van Apeldoorn wordt voorzitter van de Eerste Kamer. Hij kreeg als enige kandidaat 73 stemmen van de 74 aanwezige senatoren. Eén Kamerlid stemde blanco. De Graaf is lid van de VVD en volgt René van der Linden van het CDA op. Fred de Graaf stopt niet alleen met het burgemeesterschap van Apeldoorn, maar ook met het voorzitterschap van de Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging (KNJV). *Bron:* Noord-Hollands Dagblad. Zou de toekomstige voorzitter van de Eerste Kamer nu ook bereid zijn om, voor de goede orde, zijn jachtgeweer aan de wilgen te hangen?

Sint-Hubertusmissen

In de Argus van april 2010, schreven wij over ons positieve gesprek met bisschop Punt van Bisdom Haarlem-Amsterdam aangaande de Hubertusmis in Obdam. Bisschop Punt was met ons van mening dat de jacht niet meer van deze tijd is en heeft het houden van evenementen, waaronder de Hubertusmissen in de RK kerk verboden. En dat geldt voor heel Noord-Holland. Naar aanleiding van een Hubertusmis die op 6 november 2010 in Lisse zou worden gehouden, hebben wij, Stichting Rechten voor al wat Leeft, Stichting Kerk en Dier en De Faunabescherming een gesprek aangevraagd met de bisschop van Rotterdam. We werden uitgenodigd voor een gesprek met de vicaris-generaal van de bisschop. Dat gesprek vond op 19 oktober plaats. We werden hartelijk ontvangen door de vicaris en het werd een prettig gesprek. De Vicaris kon ons meedelen dat hij in gesprek zou gaan met de werkgroep van de kerk in Lisse die de Hubertusmis had georganiseerd. Zowel de bisschop, de vicaris als de pastoor zijn van mening dat het vieren van de Hubertusmis niet wenselijk is. Voor hen hoeft het niet. De voorbereiding van de Hubertusmis van 6 november was al in volle gang, afzeggen kon niet meer. Wel werden duidelijke afspraken gemaakt door de vicaris over de viering van de Hubertusmis: Geen levende en dode dieren in de kerk, geen zegening van jagers en de jacht. In het voorjaar mochten we weer contact opnemen met het Bisdom Rotterdam. Dat hebben we gedaan en kregen het goede bericht dat in de betreffende parochie in Lisse geen Hubertusmis meer zal worden gehouden.

Als u informatie heeft voor deze rubriek of wilt reageren, kunt u e-mailen naar de redactie van Argus. Zie het colofon op pag. 3.

Het Geldersch Jachtschap

Hoewel de Stichting Het Geldersch Landschap zichzelf als terreinbeheerder een natuurbeschermingsorganisatie beschouwt, lijkt het op zijn zachtst gezegd opmerkelijk dat zij zich nooit openlijk tegen plezierjacht heeft uitgesproken. Toch is dat niet zo vreemd. Al verschillende malen berichtten we in Argus dat het Geldersch Landschap bepaald niet afwijzend staat tegenover de jacht. Ook niet in de door haar beheerde natuurgebieden. Sterker nog: er zijn steeds meer aanwijzingen dat dit Landschap de jacht volledig accepteert en zelfs stimuleert. Getuigen daarvan zijn de nieuwe, veelal illegale (jacht-)hutten, die we steeds weer tegenkomen op de terreinen van Het Landschap. De foto's op deze pagina tonen een in aanbouw zijnde jachthut nabij de Keizersweg in Wezep. Ziet u ook ergens een jachthut die nog niet door ons in kaart is gebracht? Meld het en stuur uw foto van het bouwwerk op via jachthutten.nl.

